

Stosowanie uzbrojonych dronów

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów (2014/2567(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdania specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji w sprawie stosowania uzbrojonych dronów, opublikowane w dniach 28 maja 2010 r. i 13 września 2013 r., oraz sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. promocji oraz ochrony praw człowieka i podstawowych wolności podczas zwalczania terroryzmu, opublikowane dnia 18 września 2013 r.,
 - uwzględniając oświadczenie sekretarza generalnego ONZ Ban Ki-moona z dnia 13 sierpnia 2013 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów,
 - uwzględniając wysłuchanie z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie wpływu stosowania dronów na prawa człowieka, zorganizowane przez parlamentarną Podkomisję Praw Człowieka wraz z Podkomisją Bezpieczeństwa i Obrony,
 - uwzględniając swoją analizę z dnia 3 maja 2013 r. zatytułowaną „Wpływ wykorzystywania dronów i zdalnie sterowanych robotów w działaniach wojennych na prawa człowieka”,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dni 19 i 20 grudnia 2013 r. w sprawie przygotowań do programu europejskich bezzałogowych systemów powietrznych następnej generacji, zdolnych do długodystansowych lotów na średnim pułapie,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że stosowanie bezzałogowych systemów powietrznych (BSP, zwanych dalej „dronami”) w śmiertelnych operacjach eksterytorialnych nasiliło się gwałtownie w ostatnim dziesięcioleciu;
- B. mając na uwadze, że nieznaną liczbą cywilów poniosła śmierć, odniosła poważne obrażenia lub cierpi w codziennym życiu z powodu urazów psychicznych na skutek ataków przy użyciu dronów poza strefami, które ogłoszono obszarami konfliktu;
- C. mając na uwadze, że w razie doniesień o śmierci cywilów w wyniku ataku przy użyciu dronów państwa mają obowiązek przeprowadzić natychmiastowe, niezależne śledztwo oraz – jeżeli doniesienia się potwierdzą – przystąpić do publicznego określenia odpowiedzialności, ukarania osób odpowiedzialnych oraz zapewnienia dostępu do środków dochodzenia roszczeń, w tym wypłacenia rekompensaty rodzinom ofiar;
- D. mając na uwadze, że art. 51 ust. 2 dodatkowego protokołu I do konwencji genewskich stanowi, iż „zabronione są akty i groźby przemocy, których głównym celem jest zastraszenie ludności cywilnej”;
- E. mając na uwadze, że ataki przy użyciu dronów bez wypowiedzenia wojny, dokonywane

przez jedno państwo na terytorium innego państwa bez jego zgody lub bez zgody Rady Bezpieczeństwa ONZ, stanowią pogwałcenie prawa międzynarodowego oraz integralności terytorialnej i suwerenności tego kraju;

- F. mając na uwadze, że międzynarodowe prawo dotyczące praw człowieka zabrania samowolnego zabijania w jakichkolwiek okolicznościach; mając na uwadze, że międzynarodowe prawo humanitarne nie zezwala na ukierunkowane zabójstwa osób, które przebywają w krajach niebędących w stanie wojny;
- G. mając na uwadze, że wszelkie wydatki związane z operacjami mającymi wpływ na kwestie wojskowe i obronne są wykluczone z finansowania z budżetu UE (art. 41 ust. 2 TUE);
- H. mając na uwadze, że siedem państw członkowskich (Francja, Grecja, Hiszpania, Niderlandy, Niemcy, Polska i Włochy) podpisało list intencyjny z Europejską Agencją Obrony (EAO), zlecając jej sporządzenie analizy dotyczącej wspólnego wyprodukowania samolotu zdolnego do długodystansowych lotów na średnim pułapie (MALE), który można by wykorzystywać do ataków na cele wojskowe lub do nadzorowania statków z migrantami na Morzu Śródziemnym, co oznacza zainicjowanie prac nad europejskim BSP;
- I. mając na uwadze, że z funduszy UE wspierane są badania naukowo-rozwojowe związane z konstrukcją dronów – zarówno wojskowych, jak i cywilnych – oraz że planuje się kontynuację tego trendu w przyszłości;
 - 1. wyraża poważne zaniepokojenie stosowaniem uzbrojonych dronów poza międzynarodowymi ramami prawnymi; nalega, aby UE wystąpiła z odpowiednią reakcją polityczną – zarówno na szczeblu europejskim, jak i światowym – stając na straży praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;
 - 2. wzywa wysoką przedstawiciel do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, państwa członkowskie i Radę do:
 - a) sprzeciwienia się praktyce pozasądowych ukierunkowanych zabójstw oraz zakazania jej;
 - b) dopilnowania, aby państwa członkowskie – zgodnie ze swoimi zobowiązaniami prawnymi – nie dokonywały bezprawnych ukierunkowanych zabójstw ani nie ułatwiały ich innym państwom;
 - c) objęcia uzbrojonych dronów odpowiednimi europejskimi i międzynarodowymi systemami rozbrojenia i kontroli zbrojeń;
 - d) zakazania opracowywania, produkcji i stosowania w pełni autonomicznej broni, która umożliwia przeprowadzanie ataków bez interwencji człowieka;
 - e) zobowiązania się do dopilnowania, aby w przypadku gdy istnieją zasadne podstawy do przypuszczenia, że osoba lub podmiot w ich jurysdykcji może być zamieszany w bezprawne ukierunkowane zabójstwo za granicą, przyjmowano środki zgodnie z ich wewnętrznymi i międzynarodowymi zobowiązaniami prawnymi;
 - f) wspierania prac i stosowania się do zaleceń specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji oraz specjalnego sprawozdawcy

ONZ ds. promocji oraz ochrony praw człowieka i podstawowych wolności podczas zwalczania terroryzmu;

3. nalega, aby Rada przyjęła wspólne stanowisko UE dotyczące stosowania uzbrojonych dronów;
4. wzywa UE do promowania większej przejrzystości i odpowiedzialności ze strony państw trzecich w zakresie stosowania uzbrojonych dronów, jeżeli chodzi o podstawę prawną ich stosowania i odpowiedzialność operacyjną, do umożliwienia kontroli sądowej ataków przy użyciu dronów oraz do zapewnienia ofiarom bezprawnych ataków skutecznego dostępu do środków odwoławczych;
5. zwraca się ponadto do Komisji o odpowiednie informowanie Parlamentu na temat wykorzystywania funduszy UE na wszelkie projekty badawczo-rozwojowe związane z konstrukcją dronów; zwraca się o przeprowadzenie ocen wpływu na prawa człowieka w odniesieniu do dalszych projektów rozwoju dronów;
6. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, parlamentom państw członkowskich, specjalnemu sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji, specjalnemu sprawozdawcy ONZ ds. promocji oraz ochrony praw człowieka i podstawowych wolności podczas zwalczania terroryzmu, a także sekretarzowi generalnemu ONZ.